

EN KOLD TYRKER

EN KOLD TYRKER

Danmark, 1987. 38 min., 16 mm, farve. Produceret af minerva film video a/s for Sygekassernes Helsefond, Alkohol- og Narkotikarådet, Dag- og døgncentret, Egmont H. Petersens Fond. Manuskript og instruktion: Ole Henning Hansen. Kamera: Peter Roos. Assistent: Eigil Jacobsen. Lyd: Jens Bukh. Klip: Henrik Carlsen. Musik: Paul Banks. Medvirkende: Boye, Frank, Lone, Kim, Michael, Poul, Torben og Villy. Distribution: Statens Filmcentral.

Redaktion af pjec: Boye Larsen og Torben Kühl.

Layout: Kjeld Brandt.

Udgivet af Statens Filmcentral, 1987.

Denne pjec, der er udgivet af Statens Filmcentral, udleveres gratis i forbindelse med forevisning af filmen. Henvendelse Statens Filmcentrals hovedkontor, Vestergade 27, 1456 København K, eller Jyllandskontoret, Lundingsgade 33, 8000 Århus C.

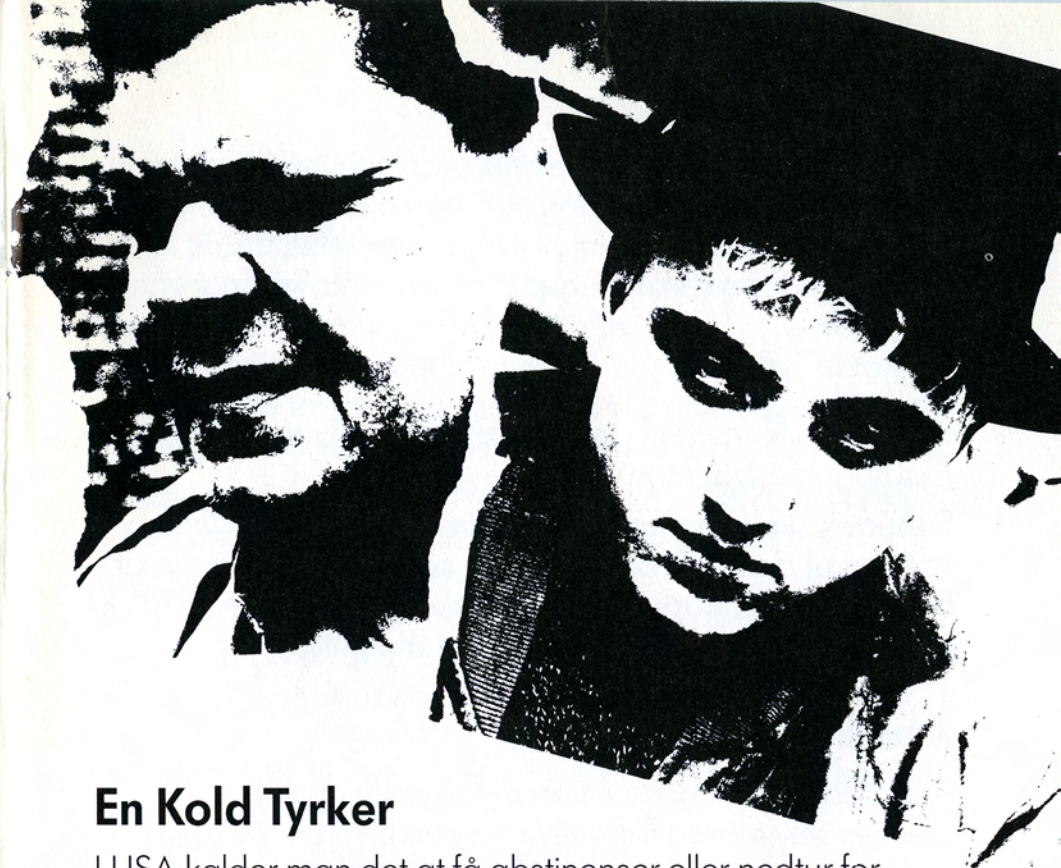
Om filmen

En Kold Tyrker er den sidste film i en række på tre. En trilogi, hvor filmen *Stof* fra 1969 er den første, og *Det sker ikke for mig* er den anden. *Stof* er optaget i narkomiljøet, og *Det sker ikke for mig* er et portræt af en pige, som jeg fulgte i 3 faser i den narkomane udvikling gennem 12 år. *En Kold Tyrker* har sin rod i filmen *Stof*. Efter optagelserne til *Stof* henvendte de medvirkende sig til mig, fordi jeg i et gruppeinterview stillede dem spørgsmålet: Hvad ville I gøre, hvis I skulle holde op? De bad mig om at tage med ud på landet for at nedtrappe dem, hvilket var noget helt nyt. Men jeg tog »jobbet«, og nedtrappede 3 grupper med forskelligt held. Nedtrapning var dengang med metadon, og det blev mit udgangspunkt for *En Kold Tyrker*. Jeg måtte imidlertid revidere min opfattelse totalt, inden jeg påbegyndte filmens optagelser, for nu var der intet »stof« med overhovedet.

Alle tre film er dokumentariske, hvor mit hovedsigte har været at skildre en del af nogle mennesker, som har et stofmisbrug. Filmene er socialpolitiske indlæg. Hvor tressernes jetset i hippietøj kunne tilsløre de faktiske forhold, til firserne, hvor misbruget er blevet tydeligere. Velkendte menneskelige problemer. Dulme smerten ved brug af stoffer. En udvikling hvor misbruget har skiftet karakter. Tidligere var der råd til klasseskel imellem misbrugerne. Var man junkie, så var man junkie, var man alkoholiker, så var man alkoholiker. I dag er hierarkiet i stofkulturen brudt sammen, junkien er også blevet alkoholiker, et blandingsmisbrug er opstået af legale og illegale stoffer. Af alt der kan stimulere centralnervesystemet. Den tilgrundliggende filosofi i behandlingssystemet har vekslet på samme måde gennem årene med mere eller mindre held, for det er i sidste ende også et politisk anliggende. Det var filmen *En Kold Tyrker's* ærinde fra start at vise samspillet mellem klient og medarbejder i en afgangssituation.

Det blev et opgør med den myte, der hersker om, hvad en kold tyrker er. En myte som litteratur og filmmediet har været med til at dyrke. Stofmisbrugerne selv har brugt denne myte som et forsvar. Men det er altså ikke så dramatisk, som man kunne forledes til at tro. Det egentlige drama ligger i, hvorfor begynder du og hvorfor holder du op, og det er for mig et udtryk for, at mennesker trues på livet – og det er som bekendt, det eneste vi har. De medvirkende har alle vist mig stor tillid til at vise dem som de er, menneskelige ansigter. Måtte de blive behandlet herefter.

Ole Henning Hansen

En Kold Tyrker

I USA kalder man det at få abstinenser eller nedtur for »Cold Turkey«.

Begrebet betegner den tilstand, man kommer i, når man holder op med sit misbrug fra den ene dag til den anden. Man bliver syg og får influenzalignende symptomer, hvor man fryser og sveder på en gang. Man får gåsehud. Amerikanerne kalder dette fænomen »turkey« (kalkun). »Cold Turkey« gled over til at hedde Kold Tyrker, fordi det morfinpræparat man brugte, da begrebet blev fordansket, kom fra Tyrkiet.

Hvad er en tur?

Fra 1969 til 1979 blev mange stofmisbrugere nedtrappet med stoffet metadon, som er et syntetisk morfinpræparat.

Man håbede på den måde at kunne afbøde virkningerne ved et pludseligt ophør med indtagelse af stoffer. Unge, som var blevet afhængige af stoffer, blev altså tilbudt stoffet metadon i en periode før en ellers stoffri behandling.

De Kolde Tyrkere (Cold Turkey) startede man med i 1979.

Man vidste, at stofmisbrugere ofte kom ud for et pludseligt stop, så de blev stoffri af nød, f.eks. fordi de ikke havde penge, når de skulle bruge dem.

Desuden skelede man til, hvordan alkoholmisbrugere kom ud af *deres* misbrug. Det var svært at forestille sig, at man kunne nedtrappe en alkoholiker med en genstand om dagen eller med et syntetisk alkoholpræparat.

Abstinenser/Nedtur

Abstinenser, eller nedtur som man kalder det i dag, opleves selvfølgelig forskelligt fra person til person. Da man startede på de Kolde Tyrkere, var det derfor usikkert, hvor kraftig nedturen eller abstinenserne ville blive. Erfaringerne har vist, at det er overkommeligt at komme igennem denne influenzalignende tilstand, hvor man fryser og sveder på én gang, har uro i kroppen og er rastløs og søvnløs nogle få dage.

Når misbruget suppleres med store mængder nervemedicin, f.eks. stesolid, kan abstinenserne være farlige. Kraftige kramper kan forekomme.

Denne form for misbrug nedtrapper man med krampestillende medicin i ca. 6 døgn.

Hvad sker der på En Kold Tyrker?

Vi forsøger at skabe et miljø på en tur, så alle kommer til at føle et ansvar for at ville være stoffri og for, at vi er mange mennesker sammen.

Vi ønsker først og fremmest at prøve at skabe tryghed. Vi gør meget ud af, at alle skal føle sig hjemme allerede fra starten. Vi snakker meget om det, der umiddelbart falder os ind. Det er personlige snakker, og vi forsøger at dreje den megen snak om stoffer over til noget andet. Vi kalder det »at slippe byen«.

Vi forsøger at skabe en positiv stemning. Det sker bedst ved, at vi morer os sammen. Vi forsøger at udnytte den dynamik, der er i gruppen. Forslag og idéer bliver seriøst behandlet og så vidt muligt ført ud i livet.

De første par dage indtræffer nedturen. De fleste mærker nogle af de før omtalte abstinenssymptomer.

Symptomerne udvikler sig som regel i forhold til hvilken stemning, det er lykkedes at skabe i huset. Er stemningen god, undrer klienterne sig normalt over, hvor let de egentlig kommer over nedturen. De undrer sig desuden over, at de trods alt får sovet lidt om natten. Det gør stemningen bedre.

Viser det sig derimod, at stemningen er dårlig, og at klienterne føler sig medtagne af deres nedtur, træder vi ind og forsøger at hjælpe den enkelte. Vi opfordrer til

aktivitet, f.eks. bordtennis, og tilbyder massage og zoneterapi.

Når de første dage er gået, forsøger vi at komme ud af huset. Hver gang, der skal ske noget, forsøger vi at få nogle – eller alle – med ud. Det er rart at komme ud af huset og se, at samfundet fungerer rundt om én! Det drejer sig i det hele taget om at komme ud af huset og få brugt noget af den energi, vi har.

Turens sidste dage tilbringes med at besøge de institutioner, hvor klienterne ønsker at bo bagefter. Vi snakker meget om det nye sted, om hvilken indflydelse det kan få på det liv, man har valgt, man vil leve fremover. Vi arbejder meget for at få klienterne til at rette blikket fremad i stedet for at bruge for megen energi på det, der lå umiddelbart forud for denne Kolde Tyrker.

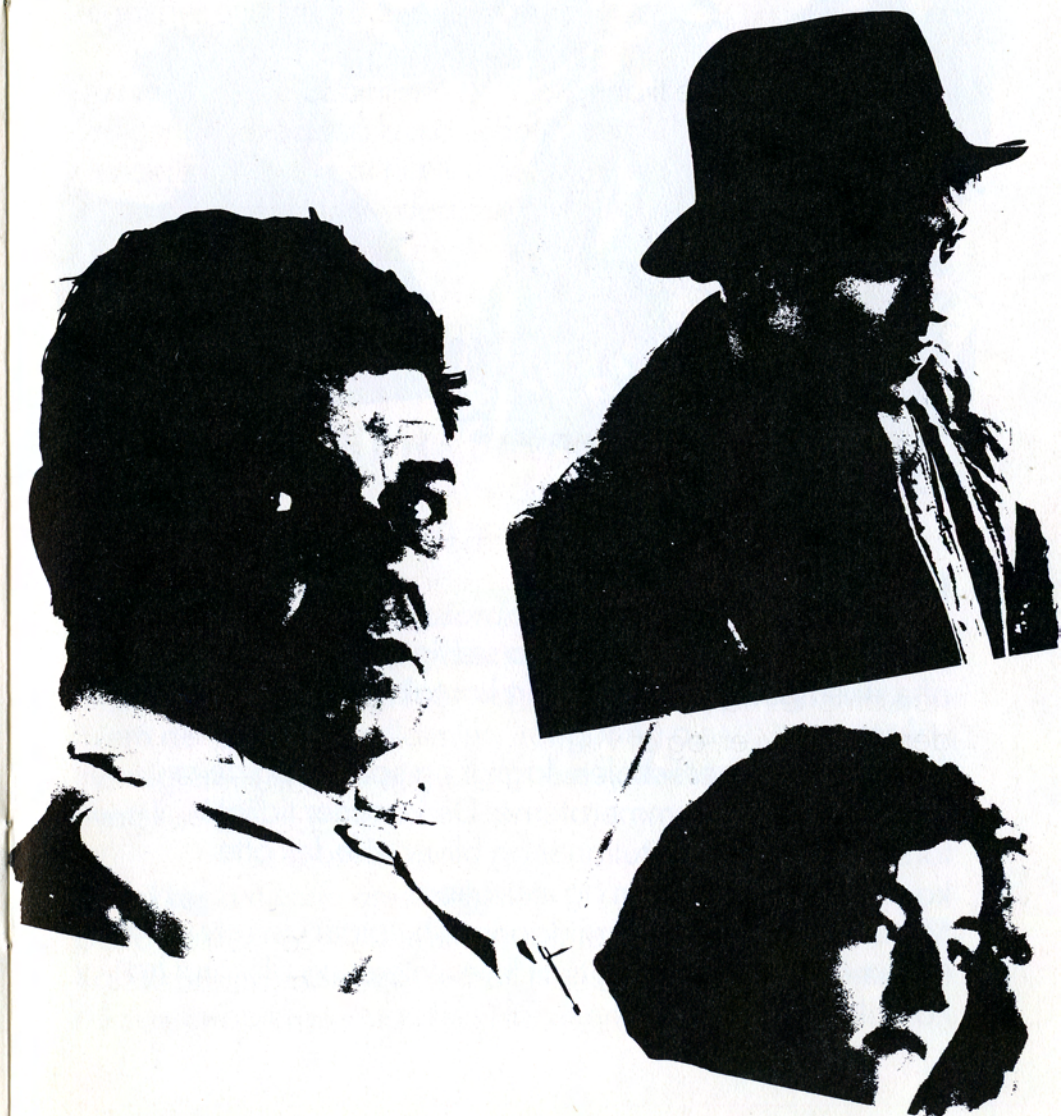
Hvor kommer klienterne fra?

Når vi starter en tur, begynder vi med at søge klienter inden for vort eget behandlingssystem. Herefter henvender vi os til andre kontaktsteder i København med oplysninger om turen.

Vi opsøger steder i København, hvor vi ved, at narkomaner handler med stoffer på gaden. Vi fortæller dem, hvem vi er, og at vi er i gang med at samle klienter til en Kold Tyrker. Det tager et stykke tid at få etableret et hold til en tur. Før optagelsen af denne film præsenterede vi projektet i lokalaviserne i København og fandt frem til klienterne på denne måde.

Grundene til at søge nedtrapning kan være forskellige. Det kan være, at man føler, at jorden er ved at brænde under én. Man vil hurtigt af sted og har en fornemmelse

af, at politiet er i hælene på én. Familien har slået hånden af én, og man vil gøre noget for at bevare et forhold til den. Forbindelsen til stofferne har forandret sig, de er blevet mere besværlige at få fat i. Man er blevet grundig træt af at løbe rundt 16 timer i døgnet for at skaffe stoffer eller penge til stoffer.

Hvem er klienterne?

Klienterne kommer normalt fra særligt pressede miljøer, ofte skilsmissehjem med dårlig kontakt mellem barn og voksen.

De har problemer i skolen, fagligt og socialt, og de er anderledes end kammeraterne. De kommer tidligt i forbindelse med institutioner og bliver således ofte kastebold mellem hjem og institution.

Mens kammeraterne får uddannelse, falder de selv ud af systemet. De vælger sig til at leve isoleret og afskåret fra kontakt med voksne.

Regler for tur

Du må ikke tage stoffer med

Det gælder alle stoffer, såvel lægeordnede som illegale stoffer. Hvis nogen har en sygdom, som kræver medicin, skal den være ordineret eller behandlingen forestås af en læge, der er tilsluttet dag- og døgncentret.

Du må ikke drikke spiritus

Det gælder alt, også lyst øl... Spiritus forstærker nedturen. Hensigten er også at hjælpe dem, der eventuelt har et spiritusproblem oven i deres stofproblem.

Gensidig respekt

Alle er forpligtet til at være med til at løse de problemer, der måtte opstå i gruppen. Såvel individuelle som fælles problemer.

Der skal være plads til alle, der er med på turen. Vi snakker sammen, til der er fundet en løsning, som alle kan leve med. Alle skal føle sig godt tilpas.

Alle skal deltage i en turnusordning

Turnusordningen udarbejdes normalt ikke for hele perioden på en gang. Normalt aftales det fra dag til dag, hvem der står for madlavning, rengøring o.s.v. Hensigten er at gøre pligterne mere lystbetonede og overskuelige.

Vi drikker kun kaffe om morgenen

Deltagere på en Kold Tyrker har ofte søvnproblemer. Kaffe kan give søvnproblemer. Hensigten er også at lette de søvnproblemer, man har i forvejen.

DAG- & DØGNCENTRET

Dag- og Døgncentret er en selvejende institution med det formål at rådgive og behandle unge stofmisbrugere og andre unge med sociale problemer.

Centret har en overenskomst med Københavns Kommune, som omhandler ca. 225 behandlingspladser. Behandlingstilbuddene indbefatter døgn- og dagpladser. Yderligere oplysninger: 01 11 03 41.

SFC har følgende film om stofmisbrug:

Der er stof i os

1982. Instruktør: Carsten Clante. 37 min.

Det er godt at få varmen

– Om unge, stoffer og misbrug

1982. Instruktør: Ib Makwarth. 36 min.

Det sker ikke for mig

1973 og 1982. Instruktør: Ole Henning Hansen. 23 min.

Ellers laver jeg ikke noget

– Om unge, stoffer og misbrug

1982. Instruktør: Ib Makwarth. 41 min.

Narkotika og nervesystemet

1969. Producent: Churchill Films, USA. 16 min.

Stof

1971. Instruktør: Ole Henning Hansen. 26 min.

Vi anklager

(En avis og dens kampagne)

1981. Instruktør: Ib Makwarth. 43 min.